

Council of the
European Union

Brussels, 10 March 2023
(OR. en, pl)

7012/23

ENV 193
CLIMA 105
RELEX 294

NOTE

From: General Secretariat of the Council
To: Delegations

Subject: Results of the report on the impact of war on the natural environment in
Ukraine
- Information from the Polish delegation

Delegations will find in the Annex an information note from the Polish delegation on the above subject, to be dealt with under "Any other business" at the Council (Environment) meeting on 16 March 2023.

**Wyniki raportu dotyczącego wpływu działań wojennych na środowisko przyrodnicze
w Ukrainie**

**– materiał informacyjny delegacji PL na posiedzenie Rady UE ds. Środowiska
w dniu 16 marca 2023 r.**

1. 24 lutego 2022 r. Rosja dokonała pełnoskalowej inwazji na Ukrainę, co przekształciło się w największy konwencjonalny atak militarny na suwerenne państwo w Europie od czasów II wojny światowej. Agresja Rosji spowodowała śmierć tysięcy ofiar cywilnych, wewnętrzne przesiedlenie niemal 7 mln osób oraz emigrację ponad 13 mln osób¹. Pociągnęła za sobą również ogromne straty materialne, obejmujące zniszczenia budynków mieszkalnych i infrastruktury. Atakowane są jednak nie tylko integralność terytorium niepodległej Ukrainy i przetrwanie narodu ukraińskiego. Kolejną „cichą ofiarą” wojny stało się środowisko przyrodnicze Ukrainy.
2. Według stanu na luty 2023 r., od początku wojny odnotowano prawie 2300 przypadków strat środowiskowych. Szacunkowa wysokość strat wyniosła ponad 46 mld EUR².
3. Działania wojenne mają bezpośredni wpływ na naturalne ekosystemy, siedliska i krajobrazy Ukrainy. Według danych Ministerstwa Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Ukrainy: 20% wszystkich obszarów chronionych Ukrainy zostało dotkniętych obecnym konfliktem, 812 obszarów chronionych o powierzchni prawie miliona hektarów ucierpiało w wyniku wojny, zagrożone są obszary Sieci Emerald o powierzchni 2,9 mln ha, 16 obszarów Ramsar o powierzchni ponad 600 tys. ha, cztery rezerваты biosfery.³

¹ Informacja na podstawie raportu „Wpływ wojny na środowisko przyrodnicze Karpat w Ukrainie” – link: <https://www.gov.pl/attachment/9ed63b69-87d8-4c52-a74a-1c88385f5508>

² Informacje na podstawie wystąpienia ambasadora UA w Warszawie, pana Wasyla Zwarycza, w dn. 17.02.2023 r.

³ Informacje w punkcie 3 na podstawie <https://mepr.gov.ua/en/news> [dostęp: 2.02.2023 r.]

Na terenach okupowanych znajduje się 10 parków narodowych, 8 rezerwatów przyrody, 2 rezerваты biosfery.

Zagrożonych jest około 600 gatunków zwierząt i 750 gatunków roślin (w tym te z Czerwonej Listy).

4. Zniszczenia naturalnych ekosystemów powodowane są głównie przez pożary lasów, stepów, łąk i torfowisk spowodowane ostrzałem, ale także w wyniku chemicznego skażenia środowiska spowodowanego przez niszczenie zakładów przemysłowych i obiektów infrastruktury technicznej (np. rurociągów i zbiorników paliw), składowisk odpadów niebezpiecznych, a także infrastruktury komunalnej (np. oczyszczalni ścieków) i domów mieszkalnych (w szczególności tych o dachach krytych azbestem). Istotny wpływ wywiera również duża ilość „odpadów wojskowych” - zniszczony sprzęt wojskowy i amunicja, a także eksplozje pocisków i bomb lotniczych zanieczyszczające glebę i wody gruntowe chemikaliami, w tym metalami ciężkimi; sprzęt pozostawiony w rzekach i jeziorach jest również niebezpieczny, ponieważ utlenianie metali może prowadzić do zanieczyszczenia wód.
5. Poza niszczeniem środowiska przyrodniczego wojna wywiera również wpływ na służby ochrony środowiska i ochrony przyrody. Oprócz mobilizacji personelu i strat kadrowych, zarządcy obszarów chronionych obecnie muszą radzić sobie z brakiem podstawowych dostaw i materiałów, malejącym finansowaniem skutkującym bolesnymi cięciami budżetowymi, a także gwałtownym obniżeniem się zdolności ich instytucji do działania, częściowo z powodu przekazania pojazdów oraz innego sprzętu do celów wojskowych. Poza powyższymi poważnymi problemami, niezależnie od zmniejszonych zdolności do działania, zarządcy obszarów chronionych muszą stawić czoła spodziewanemu wzrostowi skali presji na pozyskanie surowców naturalnych (w szczególności drewna opałowego pochodzącego z lasów karpackich) oraz fali uchodźców wewnętrznych szukających schronienia w obiektach będących w zarządzie obszarów chronionych.

6. W 2022 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska Polski sprawując Prezydencję w Konwencji Karpackiej zleciło ekspertyzę dotyczącą wpływu wojny na środowisko przyrodnicze Karpat w Ukrainie i na służby ochrony przyrody. Ekspertyza opublikowana 21 października 2022 r. obejmuje m.in. informacje zebrane w wyniku kontaktów z administracjami szesnastu obszarów chronionych w górskiej części regionu karpackiego Ukrainy⁴. Ich łączna powierzchnia wynosi ponad 370 tys. ha, co stanowi ponad 86% wszystkich wielkoobszarowych obszarów chronionych utworzonych w górskiej części regionu karpackiego Ukrainy; pracuje w nich 1928 osób, tj. niemal jedna piąta pracowników zatrudnionych w chronionych obszarach i obiektach przyrodniczych Ukrainy. W ich granicach lub w obszarach przyległych żyje około 424 tys. stałych mieszkańców.
7. W raporcie zebrano obserwacje na temat mobilizacji i strat personelu, zmniejszenia funduszy, spadku zdolności operacyjnych, wzrostu presji na eksploatację surowców naturalnych oraz przyjmowania uchodźców wewnętrznych. Zebrano również szczegółowe informacje o najpilniejszych potrzebach jeśli chodzi o zewnętrzną pomoc finansową lub materialną (m.in. pojazdy różnych typów, sprzęt elektroniczny, sprzęt laboratoryjny, mundury)⁵.
- *Mobilizacja i straty personelu*: pracownicy z 14 obszarów chronionych zostali zmobilizowani – w sumie 105 pracowników, czyli 5,6% ogółu pracowników. Około połowa zmobilizowanego personelu była zatrudniona w działach ochrony ekosystemów, o kluczowym znaczeniu dla egzekwowania prawa i realizowania zabiegów ochrony przyrody w terenie. Według stanu na październik 2022 r. dwóch pracowników poległo na froncie.
 - *Przekazanie pojazdów do celów wojskowych oraz transfer innego sprzętu*: 12 administracji (z 13tu posiadających pojazdy) przekazało w sumie 38 część samochodów terenowych, osobowych lub ciężarowych do celów wojskowych (Siłom Zbrojnym Ukrainy i / lub jednostkom obrony terytorialnej).

⁴ Raport „Wpływ wojny na środowisko przyrodnicze Karpat w Ukrainie” dostępny pod linkiem: <https://www.gov.pl/attachment/9ed63b69-87d8-4c52-a74a-1c88385f5508>

⁵ Informacje w punktach 6, 7 i 8 na podstawie ww. raportu.

- Przekazano również inny sprzęt (radiostacje i sprzęt elektroniczny) oraz paliwo i środki pieniężne.
- *Zmniejszenie funduszy i cięcia budżetowe*: zmniejszyły się środki na ochronę przyrody dostępne z budżetu państwa (w niektórych przypadkach nawet na „chronione” pensje pracowników); nastąpił również spadek przychodów własnych z odpłatnych usług, w efekcie czego administracje kilku obszarów chronionych musiały zmniejszyć swoje budżety na 2022 r., w szczególności na nakłady inwestycyjne, zakup materiałów, sprzętu i usług zewnętrznych.
- *Wzrost presji na eksploatację surowców naturalnych – pozyskiwanie i dostarczanie drewna opałowego*: 7 administracji poinformowało, że organy miejscowych samorządów zgłaszały oczekiwania dotyczące zwiększenia ilości drewna opałowego dostarczanego na potrzeby bytowe lokalnej ludności.
- *Przyjęcie uchodźców wewnętrznych*: 13 administracji obszarów chronionych w górskiej części regionu karpackiego Ukrainy przyjęły łącznie aż 711 uchodźców wewnętrznych, najczęściej w obiektach obszarów chronionych, ale także w prywatnych domach pracowników.

8. Raport zawiera zestawienie zapotrzebowania 16 obszarów chronionych w regionie karpackim Ukrainy na pomoc materialną.

Wszystkie administracje obszarów chronionych zgłosiły pilne zapotrzebowanie na pojazdy różnych typów (łącznie 110), w celu zastąpienia tych przekazanych Siłom Zbrojnym Ukrainy i/lub ich jednostkom obrony terytorialnej lub tych mocno zużytych i nie nadających się do poważniejszych napraw. Dodatkowo zgłoszono zapotrzebowanie na uzupełnienie firmowej floty pojazdów o 50 rowerów.

Zgłoszono ponadto szczegółowe zapotrzebowanie na:

- komputery i inny sprzęt elektroniczny,
- dodatkowy sprzęt laboratoryjny i profesjonalne wyposażenie terenowe,

- dodatkowe mundury dla pracowników parku,
- obuwiu i sprzęt do przebywania w terenie,
- sprzęt i inne artykuły niezbędne do zakwaterowania osób wewnątrznie przesiedlonych.

Zgłoszono również zapotrzebowanie na wizyty edukacyjne w parkach narodowych innych krajów, przeszkolenie pracowników w zakresie nowoczesnych metod ochrony ekosystemów i prowadzenia badań naukowych, udział w konferencjach naukowych i staże za granicą dla pracowników naukowych.

9. W dniu 22 listopada 2022 r. w Rzeszowie odbyła się Karpacka Konferencja Ministerialna. Zebrani na niej ministrowie i przedstawiciele wysokiego szczebla państw stron Konwencji Karpackiej, tj. Republiki Czeskiej, Węgier, Rzeczypospolitej Polskiej, Rumunii, Republiki Serbii, Republiki Słowackiej i Ukrainy, przyjęli deklarację, w której odnotowali wystąpienie wiceministra ochrony środowiska i zasobów naturalnych Ukrainy oraz raport w sprawie wpływu wojny na środowisko naturalne Karpat na Ukrainie i wyrazili wolę wsparcia Ukrainy w możliwych środkach potrzebnych do zaradzenia ekologicznym skutkom bezpośrednich i pośrednich skutków wojny na Ukrainie dla Karpat, w szczególności w odniesieniu do środowiska naturalnego i służb ochrony przyrody.
10. Informacje publikowane na bieżąco przez ukraińskie Ministerstwo Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, a także wnioski z raportu opracowanego na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska Polski wskazują, że bezprawna agresja Federacji Rosyjskiej skutkuje między innymi katastrofalnym wpływem działań zbrojnych podejmowanych przez Federację Rosyjską na środowisko przyrodnicze Ukrainy. Stoi on w rażącej sprzeczności z celami wielostronnych porozumień międzynarodowych dotyczących zachowania różnorodności biologicznej, których stroną jest Federacja Rosyjska. W związku z tym Polska uważa, że Rosja powinna zostać wykluczona z prac konwencji i organizacji międzynarodowych zajmujących się ochroną i zrównoważonym użytkowaniem różnorodności biologicznej, a także powinna zostać pociągnięta do odpowiedzialności za straty i zniszczenia środowiskowe spowodowane przez wojnę.

Results of the report on the impact of war on the natural environment in Ukraine

– Information from the Polish delegation

1. On 24 February 2022 Russia carried out a full-scale invasion of Ukraine, which turned into the largest conventional military attack on a sovereign state in Europe since the Second World War. Russia's aggression resulted in thousands of civilian deaths, internal displacement of almost 7 million people and emigration of more than 13 million people¹. It has also led to massive material damage, including the destruction of housing and infrastructure. However, it is not only the integrity of the territory of independent Ukraine and the survival of the Ukrainian people that are under attack. Another "silent victim" of the war has been Ukraine's natural environment.
2. As of February 2023, there have been almost 2300 cases of environmental damage since the start of the war. Estimated losses amounted to more than 46 billion EUR².
3. Warfare has a direct impact on Ukraine's natural ecosystems, habitats and landscapes. According to the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine: 20% of all protected areas of Ukraine have been affected by the current conflict, 812 protected areas with an area of almost one million hectares have been affected by the war, Emerald Network sites with an area of 2.9 million hectares, 16 Ramsar sites with an area of over 600 000 hectares are under threat³.

There are 10 national parks, 8 nature reserves and 2 biosphere reserves in the occupied areas. Approximately 600 animal species and 750 plant species (including those listed in the Red Book) are threatened.

¹ Information based on the report „Impact of war on natural environment of the Carpathians in Ukraine”: <https://www.gov.pl/attachment/9ed63b69-87d8-4c52-a74a-1c88385f5508>

² Information based on the intervention of Mr Vasyl Zvarych, Ambassador of Ukraine to Poland, during a press conference on 17 February 2023, Warsaw

³ Information in point 3 after <https://mepr.gov.ua/en/news> [accessed: 2 February 2023]

4. Damages to natural ecosystems are mainly caused by wildfires of forests, steppes, meadows and peatlands caused by shelling, but also as a result of chemical contamination of the environment caused by the destruction of industrial plants and technical infrastructure facilities (e.g. pipelines and fuel tanks), damages to hazardous waste storage facilities, as well as to the municipal infrastructure (e.g. wastewater treatment plants) and residential houses (in particular those with asbestos roofs). There is also a significant impact from the large amount of "military waste" - destroyed military equipment and ammunition, as well as exploded missiles and aerial bombs contaminated soil and groundwater with chemicals, including heavy metals; equipment left in rivers and lakes is also dangerous as the oxidation of metals can lead to water pollution.

5. In addition to destroying the natural environment, the war also affects the environmental protection and nature protection services. In addition to the mobilization of staff and personnel losses, protected areas managers now have to cope with a shortage of essential supplies and materials, decreasing funding resulting in painful budget cuts, and a sharp decline in their institution's capacity to operate, partly due to the transfer of vehicles and other equipment for military purposes. In addition to the above serious problems, and notwithstanding the reduced capacity to operate, protected areas managers have to face the expected increase in pressure to obtain natural resources (in particular firewood from Carpathian forests) and the wave of internal refugees seeking shelter in protected areas management' facilities.

6. In 2022 the Ministry of Climate and Environment of Poland holding the Presidency of the Carpathian Convention commissioned an expert report on the impact of war on the natural environment of the Carpathians in Ukraine and on nature conservation services. The report published on 21 October 2022 includes, inter alia, information gathered through contacts with the administrations of sixteen protected areas in the mountainous part of the Carpathian region of Ukraine⁴. Their total area is more than 370 000 hectares accounting for more than 86% of all large-scale protected areas established in the mountainous part of the Carpathian region of Ukraine; 1 928 people work in them, i.e. almost one-fifth of the employees working in the protected natural areas and sites of Ukraine. About 424 000 permanent residents live within their boundaries or in adjacent areas.
7. The report collected observations on the mobilisation and loss of personnel, decrease in funds, decrease in operational capacity, increase in pressure to exploit natural resources and reception of internally displaced persons. Details were also collected on the most urgent needs in terms of external financial or material assistance (e.g. vehicles of various types, electronic equipment, laboratory equipment, uniforms)⁵.
- *Staff mobilisation and losses*: staff from 14 protected areas were mobilised – a total of 105 employees, or 5,6% of total staff. Approximately half of the mobilised staff were employed in ecosystem protection departments, crucial for law enforcement and implementation of conservation interventions on the ground. As of October 2022, two staff members have fallen on the frontline.
 - *Transfer of vehicles for military purposes and transfer of other equipment*: 12 administrations (out of 13 with vehicles) transferred a total of 38 off-road vehicles, cars or trucks for military purposes (to the Armed Forces of Ukraine and / or territorial defence units).
 - Other equipment (radios and electronic equipment) as well as fuel and cash were also donated.

⁴ The report “Impact of war on natural environment of the Carpathians in Ukraine” available at <https://www.gov.pl/attachment/9ed63b69-87d8-4c52-a74a-1c88385f5508>

⁵ Information in points 6, 7 and 8 based on the above report

- *Reduced funding and budget cuts*: the funding for nature conservation available from the central state budget has recently decreased (in some cases even for “protected” staff salaries); there has also been a decrease in own revenue from paid services, resulting in 2022 budget reductions of several protected areas administrations, particularly regarding capital expenditure, purchase of materials, equipment and external services.
 - *Increased pressure on the exploitation of natural resources – firewood harvesting and distribution*: 7 administrations reported that expectations were raised by local self-governments concerning the increased provision of firewood for the subsistence needs of the local population.
 - *Reception of internally displaced persons*: 13 administrations of protected areas in the mountainous part of the Carpathian region of Ukraine received a total of as many as 711 IDPs, mostly in protected areas facilities, but also in the private homes of employees.
8. The report provides a summary of the material assistance needs of 16 protected areas in the Carpathian region of Ukraine.

All protected areas administrations reported an urgent need for vehicles of various types (110 in total) to replace those donated to the Armed Forces of Ukraine and/or territorial defence units, or those heavily worn out and unsuitable for major repairs. Additionally, there was a demand to supplement the company’s vehicle fleet with 50 bicycles.

In addition, a specific demand was made for:

- computers and other electronic equipment,
- additional laboratory equipment and professional field equipment,
- additional uniforms for parks staff,
- outdoor footwear and equipment,
- equipment and other items necessary for the accommodation of internally displaced persons.

Educational visits to national parks in other countries, training of staff in modern methods of ecosystem conservation and scientific research, participation in scientific conferences and internships abroad for researchers were also requested.

9. On 22 November 2022, the Carpathian Ministerial Conference was held in Rzeszów. Ministers and other high-level representatives of the Parties to the Carpathian Convention, i.e. Czech Republic, Hungary, the Republic of Poland, Romania, the Republic of Serbia, the Slovak Republic and Ukraine, who gathered at the conference adopted a declaration in which they noted the statement by the deputy minister of environmental protection and natural resources of Ukraine and the report on the impact of the war on the natural environment of the Carpathians in Ukraine and expressed their will to assist Ukraine in possible measures needed to address the environmental consequences of the direct and indirect impacts of the war in Ukraine on the Carpathians, particularly on the natural environment and nature protection services.

10. Information published on an ongoing basis by the Ukrainian Ministry of Environmental Protection and Natural Resources, as well as the conclusions of the report commissioned by the Ministry of Climate and Environment of Poland, indicate that the unlawful aggression of the Russian Federation results, among others, in a catastrophic impact of the Russian Federation's military action on Ukraine's natural environment. It blatantly contradicts the objectives of multilateral international agreements on the conservation of biodiversity to which the Russian Federation is a party. Consequently, Poland thinks that Russia should be excluded from the work of international conventions and organisations dealing with the conservation and sustainable use of biodiversity and should be held accountable for the environmental damage and destruction caused by the war.
